

Ο Κυριάκος Μάτσης και το ελλαδικό φοιτητικό κίνημα

Μια ενδιαφέρουσα πτυχή της πολυκύμαντης ζωής και δράσης του Κυριάκου Μάτση είναι η εμπλοκή του στο ελλαδικό φοιτητικό κίνημα της Θεσσαλονίκης. Η συμμετοχή του Μάτση στο φοιτητικό κίνημα φανερώνει τις εθνικές και κοινωνικές ευαισθησίες του Κύπριου φοιτητή.

Τον Οκτώβριο του 1946 ο Μάτσης έφθασε στη Θεσσαλονίκη και εγγράφηκε στη Γεωπονική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Ο Μάτσης, με τις έντονες εθνικές ευαισθησίες που του επιβάλλει η καταγωγή του από μια αλύτρωτη περιοχή του ελληνισμού, η οποία στέναζε κάτω από τον αγγλικό ζυγό, νιώθει ότι στη Βόρειο Ελλάδα δεν βρίσκεται μόνο ως σπουδαστής για να αποκομίσει ένα πτυχίο, αλλά ως κήρυκας των εθνικών δικαίων της αγγλοκρατούμενης ιδιαίτερης πατρίδας του. Ο Μάτσης πρωτοστατεί, το 1947, στην ίδρυση της Φοιτητικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα, η οποία είχε στόχο την προώθηση του αιτήματος του Κυπριακού Ελληνισμού για Ένωση του με την Ελλάδα.

Ο Μάτσης το Δεκέμβριο του 1947 έγινε μέλος της Μορφωτικής Ένωσης Εθνικοφρόνων Φοιτητών (Μ.Ε.Ε.Φ.). Οι στόχοι της Μ.Ε.Ε.Φ., σύμφωνα με το καταστατικό της ήταν: «α). Η εξύψωση της ιδέας της πατρίδος, της δικαιοσύνης και της ελευθερίας, β) η πνευματική, σωματική και ψυχική ανάπτυξη των φοιτητών και εν γένει των σπουδαστών, η προσπάθεια δια την εξασφάλισιν πλεονεκτημάτων υπέρ της σπουδαζούσης νεολαίας, γινομένη υπό την καλώς εννοουμένην έννοιαν και η ενίσχυσις των απόρων φοιτητών και γενικώτερων των σπουδαστών».

Η περίοδος 1946-1949 είναι μια από τις ατυχέστερες περιόδους της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Είναι η περίοδος του αδελφοκτόνου Εμφυλίου Πολέμου κατά τον οποίο η ηγεσία του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας επιχείρησε δια της βίας να καταλάβει την εξουσία και να μετατρέψει την Ελλάδα σε Λαϊκή Δημοκρατία. Ο Μάτσης εκ πεποιθήσεως αντίθετος σε κάθε μορφή ολοκληρωτισμού τάχθηκε κατά των σχεδίων του Κ.Κ.Ε.

Η Μ.Ε.Ε.Φ. σε συνεργασία με τους καθηγητές του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και με τη βοήθεια του Γ' Σώματος Στρατού, που παραχωρούσε στρατιωτικά αυτοκίνητα για τη μεταφορά των καθηγητών και των φοιτητών, διοργάνωνε εξορμήσεις στη βορειοελλαδική ύπαιθρο. Οι εξορμήσεις αυτές είχαν ως στόχο την ανύψωση του ηθικού των κατοίκων της υπαίθρου, οι οποίοι υπέφεραν από τον Εμφύλιο Πόλεμο.

Ο Μάτσης έλαβε μέρος σ' όλες αυτές τις φοιτητικές εξορμήσεις. Εξόρμησε στην Καβάλα, στη Δράμα, στην Έδεσσα, στη Βέροια, στη Νάουσα, στη Νιγρίτα, στο Σιδηρόκαστρο, στην Κατερίνη, στην Κόνιτσα, στο Καρπενήσι, στο Κιλκίς, στην Καρδίτσα, στην Αρδέα κ.ά. Ο Κύπριος φοιτητής, ο οποίος πάντοτε ήταν εκ των ομιλητών, στις εξορμήσεις αυτές δεν παρέλειπε να κάνει αναφορά και στην υπόδουλη ιδιαίτερη πατρίδα του και να διακηρύσσει την εμμονή των Κυπρίων στην εκπλήρωση του πόθου της ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα.

Οι Ελλαδίτες συμφοιτητές του Μάτση, του ανέθεσαν σε αρκετές περιπτώσεις να είναι ο κύριος ομιλητής σε διάφορες εθνικές εκδηλώσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε: τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου, το 1947, τους εορτασμούς για την ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων, το 1948, στην εκδήλωση καταδίκης «των εγκλημάτων που διέπραξαν οι κομμουνιστές στη Νάουσα», το 1949, στην εκδήλωση καταδίκης «της αρπαγής των Ελληνοπαίδων από τους αντάρτες», το 1949 και στην εκδήλωση υποδοχής της κυπριακής αντιπροσωπείας, η οποία με επικεφαλής τον Παπάσταυρο Παπαγαθαγγέλου μετέφερε δέματα για τους πληγέντες από τον Εμφύλιο Πόλεμο.

Ο Μάτσης, πέραν από την εθνική δράση του, επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για την προώθηση της επίλυσης των πολλών προβλημάτων που αντιμετώπιζε τότε η σπουδάζουσα νεολαία. Το 1948 μετέχει στην Επιτροπή παρακολούθησης του προβλήματος των φοιτητικών διδάκτρων και συντάσσει μαζί με συνάδελφό του σχετικό υπόμνημα προς τα Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας. Ο Μάτσης, το 1949, προσφωνεί τον τότε υπουργό Παιδείας Κωνσταντίνο Τσάτσο κατά την επίσκεψή του στη Φοιτητική Λέσχη και στη συνέχεια σε συνάντηση μαζί του, του αναπτύσσει τα φοιτητικά προβλήματα.

Την περίοδο 1950-1952 το ελλαδικό φοιτητικό κίνημα μπαίνει στην εμπροσθοφυλακή του αγώνα για την διεκδίκηση της ελευθερίας της Κύπρου και της εθνικής ολοκλήρωσής της. Εμπνευστής, πρωτοστάτης και εμπνευστής αυτού του αγώνα δεν ήταν άλλος από τον Κυριάκο Μάτση. Τον Ιανουάριο του 1950, όταν στην Κύπρο διεξαγόταν το Ενωτικό Δημοψήφισμα, ο Μάτσης συγκεντρώνει τις υπογραφές των Κυπρίων φοιτητών της Θεσσαλονίκης υπέρ της ένωσης και τις αποστέλλει στην Κύπρο.

Είναι γεγονός ιστορικά επιβεβαιωμένο ότι ο Μάτσης έθεσε τη σφραγίδα του στην πορεία του ελλαδικού φοιτητικού κινήματος της Θεσσαλονίκης στα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης από την τριπλή κατοχή. Ο Μάτσης την περίοδο 1946-1952 απέδειξε τις ηγετικές του ικανότητες και κατέδειξε τις προτεραιότητές του, που δεν ήταν άλλες από τον αγώνα για εθνική απελευθέρωση και κοινωνική δικαιοσύνη.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΕΙΟ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΙΑ